

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

SK

Prejav

Luxemburg 8. októbra 2019

Prejav Klauza-Heinera Lehneho, predsedu Európskeho dvora audítorov

Prezentácia výročnej správy Európskeho dvora audítorov za rok 2018 Výboru
Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu (CONT)

Brusel 8. októbra 2019

V prednesenom texte sa môžu vyskytnúť odchýlky.
V prípade rozdielov má prednosť hovorený text.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Vážená pani predsedníčka,

vážení členovia výboru CONT,

vážený pán komisár Oettinger,

zástupcovia predsedníctva Rady,

dámy a páni,

chcel by som sa Vám poďakovať za to, že ste si dnes ráno našli čas pre Dvor audítorov, hoci viem, že ste veľmi zaneprázdnení procesom vypočutia novej Komisie.

Keďže som sa zatiaľ nestretol s Vami všetkými, dovoľte mi predstaviť sa: volám sa Klaus-Heiner Lehne. Som predsedom Dvora audítorov od októbra 2016 a len minulý týždeň som mal tú česť byť opätovne zvolený do tejto funkcie na ďalšie tri roky. Zastupujem tu 28 členov Dvora audítorov, ktorí sa všetci podieľali svojimi rôznymi úlohami na našom spoločnom úsilí. Tešíme sa na skoré osobné stretnutie s Vami všetkými a pani predsedníčka, aj na to, že Vás privítame v našich priestoroch v Luxemburgu čo najskôr, ako bude možné dohodnúť termín.

Dnes ráno som tu na to, aby som Vám poskytol prehľad o finančnom riadení EÚ. V našej výročnej správe a najmä v našom vyhlásení o vierohodnosti Dvor audítorov posudzuje, či finančné prostriedky, ktoré ste Vy ako Parlament vložili minulý rok do rozpočtu, boli vynaložené zákonne, správne a samozrejme účinne. Jednoducho podobne ako doktor pri ročnej zdravotnej prehliadke je našou úlohou určiť, ktoré časti tela fungujú dobre a ktoré časti sú problematickejšie a aké sú možné hlbšie príčiny tohto problému.

Naše audítorské tímy vedené mojím kolegom Lazarom Lazaroum a rôznymi členmi zodpovednými za jednotlivé kapitoly dôkladne preskúmali účty, príjmy a výdavky týkajúce sa všetkých častí rozpočtu EÚ za rok 2018. Naše zistenia sme prerokovali úprimne a intenzívne s Komisiou a v prípade potreby s orgánmi členských štátov, ktoré implementujú fondy EÚ – môžete si sami prečítať ich odpovede. Naše záverečné posúdenie zohľadňuje všetky relevantné informácie, ktoré nám boli poskytnuté v rámci tohto rozsiahleho procesu overovania faktov.

Ako každý rok, kontrolovali sme konsolidovanú účtovnú závierku EÚ za rok 2018. Podľa nášho názoru vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ a nie je ovplyvnená významnými nesprávnosťami. Poznamenali sme, že Komisia naďalej pracuje na posilnení svojich postupov na výpočet záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami (zamestnancov EÚ), čo je oblasť, ktorú budeme priebežne skúmať.

Po druhé, pokiaľ ide o príjmy do rozpočtu EÚ, nezistili sme významnú chybovosť.

- o Zamerali sme sa na systémy Komisie na zabezpečenie toho, aby boli rôzne zdroje náležite vypočítané, vybrané a vykázané, ako aj na počet príkazov na vymáhanie vystavených Komisiou a na vnútroštátne systémy. Vo všetkých troch kontrolovaných členských štátoch (Španielsko, Taliansko a Francúzsko) sme zistili nedostatky v správe stanovených cieľ, ktoré ešte neboli vybrané.
- o Zistili sme tiež, že na podporu kontrol tradičných vlastných zdrojov vykonávaných Komisiou nebolo vypracované štruktúrované a zdokumentované posúdenie rizika. Napríklad, Komisia nezoraduje členské štáty podľa miery rizika, a preto sme si nemohli byť istí, že sa tieto kontroly zameriavajú na najrizikovejšie oblasti z hľadiska výberu vlastných zdrojov do rozpočtu EÚ.
- o Taktiež sme zaznamenali promptné opatrenie Komisie, ktorá vyjadrila všeobecnú výhradu k údajom o HND použitých na výpočet príspevku Francúzska, pretože tieto údaje nemali dostatočnú kvalitu, a jej rozhodnutie tretí rok po sebe vyjadriť výhradu k clám, ktoré vyberá Spojené kráľovstvo v súvislosti s dovozmi z Číny.

Po tretie, pokiaľ ide o výdavky, tradičný „titulok“ nášho vyhlásenia o vierohodnosti, chybovosť sme odhadli na 2,6 %¹. To znamená, že odhadujeme, že 2,6 % platieb nemalo byť vyplatených z rozpočtu EÚ, pretože sa nepoužili v súlade s pravidlami EÚ. Táto celková chybovosť však zatieňuje dôležitý rozdiel: spôsob vyplácania finančných prostriedkov má veľký vplyv na riziko chýb.

V prípade výdavkov, na ktoré sa vzťahujú zložité pravidlá a ktoré predstavujú približne polovicu rozpočtu EÚ², najmä „platby, ktoré vznikajú v dôsledku preplatenia nákladov“, keď musia prijímatelia predložiť žiadosti o náhradu oprávnených nákladov, ktoré im vznikli – ide o výskumné projekty, projekty súvisiace so zamestnanosťou, projekty regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka a rozvojové projekty v krajinách mimo EÚ – sa chybovosť odhaduje na 4,5 %, čo je pomerne veľa.

Naopak, riziko chýb je nižšie v prípade výdavkov, ktoré podliehajú menej zložitým pravidlám, najmä „platby založené na nárokoch“, pri ktorých sa prijímateľom uhrádzajú platby, ak spĺňajú určité podmienky – ide o priamu pomoc pre poľnohospodárov, administratívne výdavky, štipendiá pre študentov alebo rozpočtovú podporu pre krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ. Inými slovami, v približne 50 % nášho kontrolovaného súboru sa nevyskytli významné chyby.

Z tohto dôvodu tretí rok po sebe vydávame k platbám „výrok s výhradou“ – čo znamená, že „áno, ale“. Považujeme za povzbudivý znak, že Komisia a členské štáty udržali pokrok zaznamenaný v predchádzajúcich dvoch rokoch. Naši

---

¹ Dolná hranica chybovosti: 1,8 %, odhadovaná chybovosť: 2,6 %, horná hranica chybovosti: 3,4 %. Výročná správa 1.15.

² 50,6 %.

audítori zistili niektoré dobré veci v nízkorizikových oblastiach, ale zároveň je ešte potrebné vyriešiť vážne problémy vo vysokorizikových oblastiach, k čomu sa dostanem čoskoro.

Dvor audítorov sa v rámci svojej viacročnej stratégie rozhodol, že pri vyhlásení o vierohodnosti bude uplatňovať prístup založený na potvrdeniach, čo znamená, že v budúcnosti máme v úmysle poskytovať uistenie na základe vyhlásenia vedenia Komisie, ktoré vychádza z jej vlastných kontrol a kontrol vykonaných na vnútroštátnej úrovni v rámci zdieľaného riadenia. Som presvedčený, že „cesta vzniká tak, že po nej kráčame“, t. j. prijímaním konkrétnych krokov – najprv možno skromných krokov – na dosiahnutie tohto rozumného cieľa, aby sa dalo spoľahnúť na prácu, ktorú už vykonali iní.

V našej výročnej správe uvidíte, že často kritizujeme mnohé kontroly, ktoré vykonali členské štáty a Komisia (napríklad do auditu výdavkov v rámci politiky súdržnosti je na vnútroštátnej úrovni zapojených približne 126 rôznych orgánov). V dôsledku toho sa často výsledky tejto práce ťažko využívajú a ťažko je možné spoliehať sa na ne vo väčšej miere. Tiež by som však chcel zdôrazniť, že aj v kľúčovej oblasti súdržnosti, naši audítori zaznamenali niekoľko zlepšení a osvedčených postupov. Rovnako možno povedať, že Komisia vynakladá značné úsilie na to, aby pokračovala v zlepšovaní práce rôznych vnútroštátnych orgánov a certifikačných orgánov.

Pokračujeme preto v spolupráci s Komisiou na vytvorení podmienok, ktoré sú potrebné na to, aby sme pokročili smerom k potvrdeniam. Rád by som využil túto príležitosť na to, aby som poďakoval komisárovi Oettingerovi za jeho podporu a teším sa na to, že bude pokračovať s jeho nástupcom.

Vážený poslanci a poslankyne, rád by som sa teraz venoval rôznym okruhom oblastí politiky a zdôraznil niektoré z našich kľúčových zistení:

v rámci okruhu VFR „Konkurencieschopnosť“ sme zistili podstatne menej chýb ako v minulom roku (2 %). Neoprávnené náklady na zamestnancov sú stále hlavným zdrojom chýb v oblasti výskumu. Napriek úsiliu Komisie sme zaznamenali aj to, že začínajúce podniky a malé a stredné podniky sú náchylnejšie na chyby než iní, možno skúsenejší alebo väčší prijímatelia. Napríklad sme kontrolovali jeden MSP v Spojenom kráľovstve, ktorý realizoval svoj vôbec prvý projekt EÚ a vykázal celkové náklady vo výške 1,1 mil. EUR. Až tretina hodnoty položiek, ktoré sme kontrolovali, obsahovala významné chyby. Zistili sme tiež, že kontroly neboli účinné, pokiaľ ide o náklady na rozsiahlu výskumnú infraštruktúru – v dvoch z troch kontrolovaných prípadov sme zistili výrazné nadhodnotenie nákladov (75 000 a 130 000 EUR) napriek rozsiahlym predchádzajúcim kontrolám Komisie. Ako sme zdôraznili v legislatívnom stanovisku, ktoré Vám bolo zaslané minulý rok, vidíme veľký potenciál na zjednodušenie európskych výskumných programov. Podľa nášho názoru návrh Komisie na nový program Horizont Európa na roky 2021 – 2027 rieši aspoň niektoré zo základných zdrojov chýb, ktoré zisťujeme v rámci našich auditov. Teraz je na Parlamente a Rade, aby dokončili tento právny predpis. Naši audítori sú Vám k dispozícii, ak počas týchto rokovaní potrebujete ďalšie odborné znalosti.

V oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti sme odhadli významnú chybovosť (5 %). Počet a vplyv chýb, ktoré sme zistili, naznačujú pretrvávajúce nedostatky týkajúce sa správnosti výdavkov, ktoré vykazujú vnútroštátne riadiace orgány. Neoprávnené výdavky na projekty boli kľúčovým problémom a niektoré krajiny ho ešte znásobili pridaním ďalších vnútroštátnych podmienok k už zložitým podmienkam EÚ (tzv. *goldplating*). Verejné obstarávanie je tiež problematickým bodom, napríklad ak verejný orgán udelí zákazku na niektoré služby bez výzvy na predkladanie ponúk.

Pokiaľ ide o prírodné zdroje, chybovosť sme odhadli na 2,4 %, ktorú tvoria vykázané neoprávnené náklady, nepresné informácie o plochách alebo zvieratách, problémy s verejným obstarávaním a administratívne chyby. V priamych platbách ako celku (ktoré predstavujú 72 % výdavkov v tomto okruhu), sa však nevyskytli významné chyby. Ide o dobrú správu a zistili sme, že viaceré faktory významne prispeli k predchádzaniu chybám a k zníženiu chýb: systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS), možnosť poľnohospodárov predkladať žiadosti online a predbežné krížové kontroly žiadostí poľnohospodárov o pomoc. Keď sa pozrieme na iné druhy platieb, pravidlá sú zložitejšie a to zvyšuje riziko chýb. Napríklad sme kontrolovali jeden prípad v Poľsku, kde sa rôzni členovia tej istej rodiny osobitne uchádzali o podporu na výstavbu chlievu pre ošípané, tvrdiac, že prevádzkujú nezávislé malé a stredné podniky. Avšak spolu – a to bola skutočnosť zistená naším auditom – táto rodinná spoločnosť nespĺňala podmienky na podporu MSP.

V oblasti bezpečnosti a občianstva poukazujeme na nedostatky pri uplatňovaní pravidiel verejného obstarávania, ale aj na systémové nedostatky týkajúce sa Fondu pre azyl a migráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť, ktoré sa vzťahujú na členské štáty, ktoré sme kontrolovali.

V rámci okruhu Globálna Európa sa veľké sumy finančných prostriedkov EÚ vynakladajú prostredníctvom medzinárodných organizácií, ako všetci dobre viete. Tento rok sme sa však opäť stretli s ťažkosťami pri včasnom získavaní základných podporných dokumentov v prípade troch transakcií vykonávaných organizáciou UNICEF a Svetovým potravinovým programom. Myslíme si, že táto chýbajúca spolupráca zo strany medzinárodných organizácií zaslať nám dokumenty alebo informácie, ktoré potrebujeme na vykonanie našich auditov, je neprijateľná. Som preto vďačný, že Komisia prijala naše odporúčanie a zavedie systém okamžitého kontaktu pre medzinárodné organizácie. Audítori zistili aj niekoľko prípadov neoprávnených výdavkov. Patrí sem napríklad prípad medzinárodnej organizácie, ktorá účtovala EÚ 31 leteniek na pobyt zamestnancov na Jamajke. Samozrejme, takéto neoprávnené náklady je potrebné získať späť.

A napokon, v okruhu VFR „Administratíva“ sme nezistili významnú chybovosť. Rád by som však zdôraznil dva body: po prvé, zistili sme niekoľko nedostatkov v kontrolách Komisie týkajúcich sa prideľovania rodinných prídavkov zamestnancom EÚ. Po druhé, a myslím si, pani predsedníčka, že to môže byť predmetom osobitného záujmu pre tento výbor, zistili sme významné nedostatky v postupoch, ktoré organizoval Parlament a Komisia, keď posilnili bezpečnosť svojich budov po teroristických útokoch v posledných rokoch. Zistili sme, že niektoré rámcové zmluvy umožnili vykonať práce na základe jedinej ponuky dodávateľa. Našli sme rokovacie konania s jediným uchádzačom alebo bez zverejnenia oznámenia o verejnom obstarávaní. Myslíme si, že tvrdenie o mimoriadnej naliehavosti, ktoré spôsobilo odchýlenie sa od bežných pravidiel verejného obstarávania, nebolo preukázané, keďže začatie týchto postupov v skutočnosti trvalo niekoľko mesiacov.

Dámy a páni,

Predtým, ako skončím, by som chcel povedať, že Dvor audítorov bude s Vami s nadšením spolupracovať vo všetkých oblastiach vo výbore CONT. Sme Vám k dispozícii počas nového postupu udeľovania absolútoría, na ktorom sme práve začali dnes ráno pracovať, a taktiež Vám radi predstavíme ktorúkoľvek z našich osobitných správ, o ktorej by ste chceli počuť.

Táto výročná správa je iná ako tie predchádzajúce. Nachádzame sa na križovatke – nového legislatívneho obdobia, jedného členského štátu v procese vystúpenia z EÚ a ďalších 27 členských štátov v poslednom kole rokovaní o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027. Z našej audítorskej práce, ktorú som Vám dnes prezentoval, vyplýva, že napriek mnohým pretrvávajúcim problémom EÚ tretí rok po sebe konzistentne spĺňa vysoké štandardy zodpovednosti a transparentnosti pri vynakladaní verejných finančných prostriedkov. Určite to však nie je chvíľa na to, aby sme si gratulovali. Očakávame, že nová Komisia a členské štáty budú pokračovať v tomto úsilí a stavať na ňom. A spoliehame sa na Vás všetkých, ktorí ste tu prítomní, že zabezpečíte, aby to tak bolo.

Ďakujem Vám za pozornosť. Ako zvyčajne spolu s mojím kolegom pánom Lazaroum radi zodpovieme akékoľvek otázky alebo pripomienky.